

Femtende Møde.

Tirsdagen den 17de December 1872, Kl. 1.

Forhandlingsprotokollen for forrige Møde blev oplæst og vedtagen.

Den første Sag paa Dagsordenen var:

Indbringelse ved Folkethingsmændene for Frederiksborg Amts 5te Valgkreds (B. Christensen), Viborg Amts 3die Valgkreds (M. Albertsen) m. Fl. af „Forslag til Lov om de kommunale Valg“.

B. Christensen: Naar jeg tillader mig at indbringe nærværende Lovforslag, skal jeg paa egne og Medforslagsstilleres Vegne bemærke, at vi ganske vist havde ønsket denne Gang at give det et noget udvidet Omfang, men at vi dog have troet foreløbig at maatte indskrænke os til at gjøre en Forandring med Hensyn til fuldstændig nye Valg den 1ste Januar 1874 af visse kommunale Raad. Da Forslaget er saa velbekendt fra de foregaaende Sessioners Behandling, skal jeg kun tilføje min Anbefaling til dets Fremme og Behandling af det høje Thing og udtale min Forsigtighed til, at det her vil blive ført igennem med stor Belvillie.

Formanden: Exemplarer af det indbragte Lovforslag, ville blive omdelte.

Den næste Sag paa Dagsordenen var:

Indbringelse ved Folkethingsmændene for Svendborg Amts 3die Valgkreds (S. M. Hansen) af „Forslag til Lov indeholdende et Tillæg til § 6 i Lov af 9de Marts 1872, hvorved Raadigheden over Jæstebøndergods nærmere bestemmes“.

S. M. Hansen: Som det erede Thing bekendt, indeholder § 6 i Loven af 9de Marts 1872 et Forbud for Fremtiden imod 50aarige Jorpagtninger af Jæstegaarde. Det har imidlertid været en Regel, som Rigsdagen altid har fulgt, og som jeg tror ogsaa fremdeles bør følges, at man ved Udstedelsen af nye Love bør respektere ældre privatretlig stiftede Kontrakter og lade dem staa uvrørte. Dersom jeg havde anet, at der paa flere forskellige Steder i Landet eksisterede saadanne privatretlig oprettede Kontrakter i alle Lovlige Former mellem Godseiere og Jæstere om, at disse

vare berettigede til at faae 50aarige Jorpagtninger af deres Jæstegaarde, skulde jeg ved Undringsforslag til selve Loven, da den forelaa, have gjort Mit til at faae taget et Forbehold i saa Henseende; men jeg kendte den Gang ikke til saadanne Forhold. Det kan være, der er flere omkring i Landet, men der er navnlig et saadant Forhold tilstede paa Borreby Gods i Sorø Amts 4de Valgkreds. Man skulde antage, at Folkethingsmændene for Sorø Amts 4de Valgkreds (Holstein-Holsteinborg) maatte have kendt dette Forhold, og han vilde da have været nærmest til at stille Forslag til Forbehold i saa Henseende, men det synes ikke, at han nærmere har kendt Godsforholdene i sin Valgkreds. Vi have ogsaa en Retsbetjent fra denne Kreds, som jeg tror kendte Forholdet, men som maa have overset det ved Lovens Behandling; i alt Fald har han her ikke taget Hensyn til sin Kundskab til dette Forhold. Jeg tror nu, at Rigsdagen og Regeringen vilde være enige om at vedtage et lille Tillæg til den omtalte Paragraf, hvorved vi tillade, at disse privatretlig stiftede Kontrakter maa have Gyldighed uagtet det almindelige Forbud, der senere er kommet imod 50aarige Jorpagtninger. De Tilfælde, der have bragt mig til at indbringe dette Lovforslag, findes som sagt paa Borreby Gods. For en Del Aar siden tilbød Eieren af dette Gods sine Jæstere at blive Selveiere, og der var da 5 — jeg tør ikke sige, om der ikke var flere, men i alt Fald var der 5 — af Jæsternerne, som erklærede sig villige til at gaa ind paa dette Tilbud. Inden det imidlertid kom saa vidt, at Handlen blev affluttet, fortrød Godseieren, at han havde gjort Tilbudet, og han kaldte disse 5 Mænd til sig og tilbød at forene sig med dem paa anden Maade, for at de skulde opgive at faae deres Jæstegaarde til Selveiendom, og han blev da enig med dem om, at han skulde give dem fuldstændig Lovlig Siffring gennem Kontrakt for, at de, naar de forlangte det, skulde faae deres Jæstegaarde i Jorpagtning paa 50 Aar under bestemte Vilkaar — ellers vilde denne Aftale jo ikke betyde Noget — saaledes at det een Gang for alle er slaaet fast, under hvilke Vilkaar de skulde kunne faae disse Jorpagtninger. Det er nu en Selvfølge, at naar en Jæster og hans Enke efter han have Ret til, naar de selv vilde, at faae Jæste forandret til 50aarig Jorpagtning, vilde de udsætte dette saalænge som muligt, thi saalænge de sidde paa deres Jæste, gaar intet af de 50 Aar tabt; naar de forlange Jorpagtningen saa sent som muligt, straffe jo de 50 Aar sig saa meget længere ud i Fremtiden, og derfor